

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoveală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Zina bucuriei

(=) In mijlocul manifestațiilor de sinceră și caldă bucurie, Alțeta Sa Regală, Principele moștenitor de tron, CAROL, și tinera sa soție, Principesa ELENA, au sosit în mijlocul poporului, care păstrează cea mai nețărnută iubire și recunoștință augustei Case domnitoare a României.

Recunoștința și iubirea aceasta provine din faptul, că dinastia noastră este astăzi una și aceeași, în gând și simțire, cu neamul românesc întregit.

Principele Carol, favoritul poporului său, a trecut prin momente de înălțare, de nenorocire pentru țară, și de biruință strălucită în fruntea vitejilor săi în marele război al desrobirii.

Viitorul suveran al patriei noastre mărite a pătruns de mult în inimile tuturor românilor, fără deosebire că au fost liberi, sau subjugăți. Alături de Părinților săi, făuritori de țară, Prințul CAROL a luat bună parte la realizarea nădejdilor mari rămase din moși și strămoși, ca tot atâtea sfinte moșteniri pentru urmași.

Când se afla încă în fruntea cercetașilor săi iubiți, a izbutit să deștepte în inimile micilor eroi dorința de altă viață, mai bună și mai înălțătoare. Cercetașii aceia au și contribuit, luptând împreună cu eroii cei mari ai armatei române, pentru împlinirea dreptelor dorințe ale națiunii noastre.

Moștenitorul tronului a ținut, pe lângă acestea, să stea totdeauna cât mai aproape de mișcările culturale ivite în sinul poporului său din toate părțile țării întregite.

Principesa ELENA, de aici încolo tinera domniță română, în noua sa patrie este privită cu dragostea și devotamentul fiilor săi sufletești din toate colțurile întinsei țări românești. Ocrotind pe cei nenorociți, slabi și mici, viitoarea regina Elena, va pași în urmele neuitatei suverane Elisabeta și ale primei regine a tuturor românilor, Maria, care a înțeles rostul timpului și al neamului în fruntea căruia stă.

Condușe de asemenea sentimente, sufletele românești din toate provinciile se unesc în dorința ca părechea princiară, moștenitoarea tronului, să aibă parte de mulți ani fericiți întru desăvârșirea lucrărilor clădite de vrednici înaintași.

Pe CAROL și ELENA, și întreaga dinastie română, pronia cerului să-i împărtășească de paza sa neînteruptă.

Sinodul arhidiecezan

Ședința a III-a

ținută la 27 April (10 Mai) 1921.

Prezident: arhiepiscopul și mitropolitul Dr. N. Bălan. Notar: C. Moldovan.

I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae salutând pe dnii deputați cu creștinești cuvinte Hristos a înviat, rostește următoarele:

Dupăcum v'a comunicat I. P. C. Sa Părintele arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, n'am putut să fac deschiderea sinodului arhidiecezan, pentru că am avut să reprezint biserica de dincoace de Carpați la festivitățile aranjate cu prilejul sosirii AA. RR. Principele Carol, moștenitorul tronului și a soției Sale, Principesa Elena.

Este nespuse de mare bucuria bisericii noastre că a putut să împărtășească binecuvântarea sa celui dintâi vlăstar al Augustei familii domnitoare, născut și crescut în credința bisericii noastre ortodoxe. Acest factor, ca și fericita căsătorie a AA. Lor regale, va avea darul de a întări și mai mult legătura dintre dinastie și țară.

Sânt convins că vorbesc în asentimentul tuturor exprimând în numele Dvoastre neclătitul nostru devotament față de Augusta noastră dinastie și dorind Al. S. R. Prințului moștenitor și soției Sale viață lungă și căsnicie fericită spre mărirea neamului nostru românesc.

De asemenea nu pot să-mi ascund bucuria, când pentru întâia oară am prilejul să conduc ședințele sinodului arhidiecezan. Mă apropiu de această datorie cu cea mai trează conștiință de marea răspundere pe care mi-o impune misiunea bisericii în împrejurările de azi. Pentru că azi, mai mult ca oricând, biserica trebuie să fie propoveduitoarea credinței, impunându-și autoritatea unui indispensabil factor de cultură superioară — arma biruinții popoarelor. Favorizată de înțeleapta și practica ei organizație și având concursul iubirii și spiritului de jertfă al întregului popor — nu mă îndoiesc, că va fi în stare să se ridice la înălțimea vremilor de azi.

De aceea vă rog domnilor deputați, să-mi dați binevoitorul Dvoastre sprijin la îndeplinirea chemării mele în conducerea biserice. Am avut prilejul să mărturisesc și altădată: Nu am gând mai scump, decât să-mi conduc biserica și s'o slujesc cu inima curată.

Ați luat cunoștință de marile probleme, cari așteaptă o 'nțeleaptă rezolvire. Cred că sfătuindu-ne împreună vom

afla drumul cel drept pentru chibzuirea lor soluționare. Astăzi nu mai sântem biserica unui popor asuprit, ci biserica liberă a unui popor stăpân pe destinele sale. Sprijiniți și pe ajutorul statului, ale cărui scopuri le va promova biserica cu tot devotamentul, vom fi în stare să așezăm temelile unui sigur și bun progres al neamului nostru.

În această credință rog pe bunul Dumnezeu să vă țină întru mulți și fericiți ani!

La aceste calde cuvinte, dl deputat sinodal Ioan de Preda răspunde următoarele:

Inalt Prea Sfințite!

Sinodul arhidiecezan a voit ca la prilejul deschiderii acestei sesiuni să-și exprime neclintita încredere și omagiile sale I. P. Voastre și să vă dorească viață îndelungată și plină de tărie, să vă puteți împlini marea misiune pentru care ați fost ales.

Datoria v'a chemat însă aiurea — tot pentru binele bisericii. Vă rugăm deci să primiți cu acest prilej urările noastre de bine.

Sântem încredințați, că sub conducerea înțeleaptă a I. P. S. Voastre vom putea rezolvi marile probleme ce ne stau în față. Întru mulți ani, Stăpâne! —

Se cetește protocolul ședinței a II-a din 26 April a. c. Se autentică.

Deputatul D. Comșa fiind ales și verificat în două cercuri ca deputat la sinodul arhidiecezan, și anume în cercul Blaj și Ilia, optează pentru cercul Ilia. Se ia act, și un cerc de deputat mirenesc la Blaj se declară vacant, având consistorul a lua la timp potrivit dispoziții pentru a se alege un nou deputat pentru restul perioadei.

Se acordă concediu deputaților Dr. G. Stoian și Dr. D. Pop.

La ordinea zilei urmează comisiunea verificatoare. — Ref. acesteia Dr. Gh. Dubleş raportează despre actele alegerii de deputați mireni în cercul Sighișoara, unde com. cons. Aurel I. Popa dificultând toate protocoalele nu a efectuit scrutiniul.

Din studierea actelor comisia a ajuns la convingerea că comisariul Aurel Popa nu a procedat conform Regulamentului; purceând la scrutinare a constatat, că sânt în toată regula protocoalele de alegere ale sinoadelor parohiale din 8 comune, iar defectuoase sânt protocoalele din 5 comune bisericești.

Rezultatul scrutiniului e următorul:

Dr. Ioan Ivanovici a întrunit 325 voturi și Ioan Iosif 293 voturi. În baza acestui scrutiniu sinodul în conformitate cu propunerea comisiei verifică în cercul electoral al XIV. Sighișoara ca deputați sinodali mireni pe dnii Dr.

Ioan Ivanovici și Ioan Iosif și li se eliberează credenționalele.

Aceeași comisie propune verificarea mandatului deputatului mirean Dr. R. Curta în cercul XX Agnita.

Urmează raportul comisiei organizatoare.

Referentul acesteia dep. Dr. N. Vecerde, citește raportul Cons. din ședința plen. dela 5 Aprilie 1921 Nr. 2870.

Sinodul ia raportul spre știre, îl acceptă de bază pt. desbaterea specială.

Punctul I. din raportul Consistorului referitor la alegerea, hirotonirea și instalarea noului Mitropolit, actualul sinod arhiepiscopesc luând act cu multă satisfacție sufletească de faptul că I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan noul arhiepiscop a început deja conducerea efectivă a arhiepiscopiei noastre de aproape un an și fiind deplin mulțumit de felul în care I. P. S. Sa își exercită multe, importante și grele sale funcțiuni, — îl salută cu toată dragostea și cu sincer devotament, dorindu-i din toată inima, ca bunul Dumnezeu să-l țină în plină sănătate fizică și dăruindu-i toată energia morală pentru ca să-și poată îndeplini până la sfârșit și în modul cel mai strălucit înalta misiune spre bucuria și mângăierea sa individuală și pentru binele strămoșești noastre biserici naționale.

Cu privire la unificarea bisericii noastre ardelenice cu cea ortodoxă română din vechiul regat:

Sinodul ia act de toate demersurile făcute până acum, iar încât este vorba de cele ce se pregătesc și proiectează pentru viitorul apropiat, ține să declare, că se solidarizează întru toate cu convingerile, vederile și propunerile, pe care le-a exprimat și făcut deja cu privire la deslegarea acestei importante și grele probleme ultimul nostru congres național bisericesc în ședințele sale dela 25 și 26 Februar 1920 Nr. prot. 61 și 65.

Se ia spre știre noua arondare a protopopiatelor, invitându-se Ven. Consistor să pregătească și să facă noua arondare a protopopiatelor, astfel ca oficiile protopopești și în deosebi domni protopopi fiind descărcați de prea multe și adeseori prea mărunte lucrări de birou să poată face acea administrație națională și folositoare, pe care o reclamă adevăratele și realele trebuințe ale credincioșilor.

La această propunere dep. Dr. Ilarion Puscaru cu privire la însemnătatea istorică a orașului Alba-Iulia face amandamentul de a se interveni la primul congres național bisericesc ca protopopiatul Alba Iulia să fie din nou încorporat la arhiepiscopie.

Cu privire la sinoadele protopopești se iau spre știre cu adausul, ca Ven. Consistor să insiste cu multă energie, ca sinoadele protopopești să funcționeze regulat.

Urmează comisiunea bisericească.

Raportul Andrei Ludu citește raportul gen. al consistorului arhiepiscopesc ca senat bisericesc din IV. a. c. Nr. 3274.

Sinodul în general ia raportul senatului bisericesc la cunoștința și-l primește de bază la

desbaterea specială accludându-l la procesul verbal sub litera corespunzătoare.

În special: La punctul 1 referitor la vizițiunea canonică efectuată de I. P. S. Sa arhiepiscop și mitropolitul nostru Dr. N. Bălan în comuna Săliște,

La punct 2 referitor la rezidarea unei ședințe plenare a consistorului din Cluj, la ținerea conferinței pastorale cu protopopii diecezei Clujului (din partea I. P. S. Sale),

La pct. 3 referitor la conferința I. P. S. Sale din aula Universității din Cluj, la propunerea comisiei:

Sinodul le ia la cunoștință cu plăcere și exprimă vii mulțumiri I. P. S. Sale pentru interesul și dragostea deosebită ce o nutrește și manifestă pentru regenerarea vieții noastre bisericești.

La punct 4 referitor la conferința protopopilor din arhiepiscopie convocată și condusă de I. P. S. Sa, pct. 5 referitor la circulara consistorului arhiepiscopesc pentru înjgheburile de biblioteci parohiale în toate comunele arhiepiscopiei, punct 7 referitor la exoperarea ajutoarelor de stat pentru elevii seminarului Andreian și la ridicarea secțiunii teologice dela 3 ani la 4 ani, punctul 8 referitor la exoperarea ajutoarelor marite dela stat pentru preoții dificienți, preotesele văduve și orfanii minori ai preoților, punctul 9 referitor la exoperarea dela stat a retribuției speciale din parohiile vacante, punctul 10 referitor la ridicarea la parohii matera a filiilor din ținuturile secuimii expuse sub raportul confesional și național;

pct. 11 referitor la înființarea de filii în comunele cu majoritate de alte confesiuni;

pct. 13 referitor la colecta întreprinsă pentru biserica neamului din Mărășești;

pct. 15 referitor la memoriul Consistorului arhiepiscopesc către ministrul cultelor pentru un ajutor în mai mulți ani consecutivi pentru zidirea de biserici corespunzătoare timpului, mai ales la orașe;

pct. 16 referitor la memoriul și pașii deja întreprinși la ministerul cultelor pentru recăstigare a bisericii lui Constantin Brâncoveanu din Făgăraș, răpită de uniți, la propunerea comisiei sinodul le ia la cunoștință.

Pct. 5 referitor la conferențele preoțești convocate și conduse de protopopi la propunerea comisiei sinodul le ia la cunoștință și îndrumă consistorul să ia măsurile de lipsă ca în viitor aceste conferențe obligate să funcționeze normal în cadrul normativului lor în vigoare.

Pct. 12 referitor la donațiunea frumoasă de 30,000 cor. (15,000 Lei) făcută de Ignat Mircea din București în scopul adunării și publicării corespondenței nemuritorului Șaguna, la propunerea comisiei sinodul exprimă mulțumiri marimimosului donator.

Tct. 14 referitor la pașii întreprinși de consistor pentru închiderea cârciumelor în Dumineci și sărbători, la propunerea comisiei, sinodul ia spre știre cu aprobare și îndrumă consistorul să intervină la locurile în cădere ca în Dumineci și sărbători să fie închise toată ziua,

ear prăvăliile dela orașe, piața cu zarzavaturi să fie la dispoziția publicului până la ora 9 dimineața; tot asemenea și târgurile de țară ce cad pe zi de sărbători să fie mutate pe alte zile, — acestea pentru posibilitatea intensificării simțului religios și a cercetării regulate a bisericii.

Cu privire la preoții cari ocupă alte funcțiuni se îndrumă consistorul să ceară dela cei competenți să fie dimisi din acelea și în viitor nici un preot sau candidat de preot să nu mai poată fi angajat în alte funcții fără prealabila încuviințare a consistorului.

Pct. VIII referitor la congrua și ajutoarele extraordinare date preoților, sinodul le ia la cunoștință și îndrumă consistorul să intervină la loc în cădere pentru salarizarea deplin corespunzătoare a preoților, respective pentru accelerarea punerii ei în curgere.

Fiind timpul înaintat, și anunțându-se ședința proximă pe mâine la ora 9 a. m., ședința se încheie la ora 12 și jumătate din zi.

Ședința a IV-a

ținută în 11 Mai st. n. a. c.

Președinte: arhiepiscopul și mitropolitul Dr. Nicolae Bălan. Notar: D. Grigoriu Păltineanu.

Se citește protocolul ședinței a III-a care se autentică. La ordinea zilei urmează referada comisiei verificatoare la propunerea căreia se verifică deputații aleși în cercul Bran, I. Dan și Dr. Stoian; iar actele referitoare la alegerea lui Eugen Muntean în cercul Agnita ca deputat mirean fiindcă secțiunea de verificare a constatat că numitul aparține încă clerului, această chestiune s'a transpus în competența preasfințitului sinod episcopesc.

Tot comisiunea verificatoare arătând că în cercetarea dosarelor primite din partea mărului sinod pentru desbaterea alegerilor dificultate de diferitele secțiuni a constatat că formularul trimis de preaveneratul Consistor comisariilor consistoriale ca adnexă lângă instrucțiunile pentru alegerea deputaților sinodali stă în contradicție cu dispozițiile § lui 9 din regulamentul pentru această alegere și în general cu spiritul acestui regulament care tinde să ajungă la alegeri ideale de curate.

Această contrazicere se observă în special la punctul 6 și 7 al formularului susamintit, cari se referă la datorința comisariului de-a se retrage îndată ce a observat că și numele lui ocără între candidați.

Regulamentul pentru alegerea deputaților sinodali dispune în al. ultim al § 9 că în cazul când comisariul a observat în decursul scrutiniului că este împedecat să conducă alegerea, membrii colegiului sau scrutiniului aleg un supleant al comisariului, care îndeplinește toate adevăratele comisariale.

Față de această dispoziție a regulamentului punctul 6 al formularului protocolului de scrutiniu spune că comisariul supleant examinează numai protocoalele nedificultate până aci, iar cele dificultate de comisariul interesat rămân netangibile pentru substitutul neinteresat.

FOIȘOARA

Mircea a împlinit un an...

Schiță de Ilie Marin

(Fine)

U-re-chea! repeta moșul într'una, U-re-chea — iar eu mă uitam la micul discipol și-mi puneam grozav de dureroasă întrebare: ce cuvinte ai să înveți de aici înainte pe micul cetățean? Ai să-i dai sfatul: *mușcă, mușcă*? Nu, Doamne ferește! Ar fi brutal, ar fi sfatul unui troglodit, ar fi acțiunea din epoca umană ancestrală — dar gazeta de pe masă îmi povestește despre subminări perverse împotriva statului, de comploturi ticluite de oameni, cari au învățat să «muște», nu numai figurat, pe câmpurile de luptă, adineaori — și *dacă* n'am să-ți spun și ce va să zică «mușcatul», ai să poți răzbi în lumea noastră? Să-ți fiu sfetnicul cuvântului «iubește»? Să-ți arăt toată frumusețea cuvântului acestuia? Să te duc în biserică, unde ai auzi: «iubiți-vă unii pe alții, ca pe voi înși-

vă»? N'au să-și rădă de tine farsorii zilelor noastre, știindu-te bun și blând? Ai să le poți dovedi *tăria* iubirii? Ai să le poți arăta că numai iubirea poate fi chiagul societății? Ai să poți rezista batjocurilor ieftine și vrednice de dispreț, când au să-ți audă cuvântul «iubiți-vă»? Un cerc vicios mai dureros nu se poate!

Mircea! În clipa aceasta, când mă gândesc a tine și la cuvintele, pe cari aș vrea să ți le impun în memorie — în epoca noastră de devalvare a noțiunilor și a valorilor —, în clipa aceasta mii, zeci de mii de copilași ca tine, în toate țările Europei, umblă și ei copăcel, cad și ei ca tine, se ridică și gânguresc și ei volapükul tău și părinții își pun și ei, întrebarea mare și grea: ce cuvinte alegem pentru copilul nostru, cuvinte, cari să corăspundă simțimentelor nobile, sau cuvinte, cari să te învețe să fi fiară sălbatecă, prietenă numai cu patul de pușcă drept argument?...

«Cucu! Cucu!» caută mama să se joace de-a «v'ați ascunsele» cu Mircea — și eu, eu aș vrea să mă joc *altfel* de-a «v'ați ascunsele», să-i ascund toate cuvintele urâte, toate cuvîn-

tele murdare, toate cuvintele, cari corespund la noțiuni ce te cuprind de gheață.

Moșul duce mâna la frunte. Vrea, de sigur, să spună: «*Frun-te*», arătând spre proeminențele frunții, cari ascund creierul. «Lasă!» mă rog eu. «Nu-i vorbi de frunte — nici de creier!» ear în mine, gândindu-mă la creierul omenesc, care ar *trebul* să zămislească numai ce este bun, frumos și nobil, lăcrămez cu ochiul sufletesc, căci jurnalul îmi povestește, earăș, despre gânduri spurcate, ce se cred îndreptățite a cere chirie, rechiziționată, în capul omenesc.

Obosit a adormit Mircea, câtă vreme mama a trimis în Africa pe Aurel, fratele mai mare, care se ruga de un leu. Până să adoarmă ne mai privea printre gene copilul, așa, cum priveam când eram mic și auzeam zumzetul societății de acasă, știindu-mă la adăpost, în rada portului părintesc. Ce dulce mi se părea vorba neînțeleasă, ce dulce și ademenitoare. De-aș putea, Mircea, te-aș opri pe loc, să nu mai crești, să rămâi în visul tău frumos de acum, ca pe un ostrov fermecat....

sat și astfel se admite influința unui comisar interesat asupra actului de scrutinii.

Cum toate actele sosite dela veneratul Consistor în materie de alegeri și care acte conțin îndrumări pentru procedura la alegeri, constituie o interpretare oficială a regulamentului, de aceea comisiunea verificatoare propune și sinodul invită ven. Consistor că în viitor să aducă textul protocoalelor-formulare în consonanță cu intențiunea regulamentului pentru alegeri și în special să modifice punctul 5 și 6 al formularului menționat așa că suplentul comisariului să fie obligat a examina și protocoalele examinate deja — deficiente sau nedifinite — de către comisarul abzis în decursul scrutiniului, exprimând aceasta interpretare a §-lui 9 din regulamentul pentru alegerile sinodale, în modul cel mai lămurit și în instrucțiunile ce le dă comisarilor consistoriali.

La ordinea zilei urmează comisiunea școlară care prin raportorul Dr. Ioan Radu, cetește raportul general al Senatului școlar. Punctele din raport referitoare la gimnaziul din Brașov, gimnaziul din Brad, școala normală «Andrei Șaguna», școala primară se iau spre știre, cu observarea ca să se exercite un control mai sever asupra activității catihetilor dela singuraticile categorii de școale, deoarece avem date că unii catiheti nu satisfac deplin îndatoririle lor.

Chestiunea catehizării a dat ansă în Sinod la o discuțiune mai lungă și interesantă vorbind mai mulți deputați și anume domnii: Dr. Curta, P. Dan, L. Triteanu, I. Munteanu, Eugen Popescu, Dr. V. Popescu și V. Domșa.

Tot în această chestiune deputatul Victor Stanciu face propunerea concretă ca pentru viitor să se îngrijească să avem catiheti bine pregătiți, fiind catehizarea o misiune grea.

I. P. S. Sa președintele într-o vorbire mai lungă arată că misiunea bisericii este a se ocupa de educația și creșterea caracterelor. Preoțimea trebuie să formeze caractere prin educația dată în școală, ceea ce și învățătorilor li se impune, căci scopul suprem al școlii este formarea caracterelor. Prea mult se apelează la minte, ear sufletul rămâne sărac. Cu toți trebuie să dăm importanța cuvenită educației religioase. Numai așa se va putea contrabalansa educația prea «intelectualistă».

Avem deja un număr oare-care de catiheti, cari numai cu catehizarea se ocupă. Aceștia ne vor putea da manualele necesare.

În ce privește inspecția școlară, s'a simțit lipsa acesteia. Lasă mult de dorit. N'avem nici azi referent școlar la consistor. Ne trebuie un om ales, distins, pe care în continuu îl căutăm. Astfel consistorul n'are contact direct cu școala, căci lipsește referentul.

Dnii protopopi sânt rugați să inspecteze, căci școala a produs puțin în cei doi ani. Sinodul primește propunerea comisiei școlare.

La ordinea zilei urmează referada comisiei unei epitropesii. Referentul acesteia, deputatul D. Comșa, cetește raportul general al senatului epitropesc, făcând următoarele propuneri, pe cari sinodul le primește: Consistorul să încaseze taxele restante la sidoxie, fondul de asigurare și fondul de pensii, pregătind pentru fondul de pensii un singur statut, care să corespundă actualelor împrejurări.

Constată cu plăcere suma frumoasă a donațiilor făcute de preste 1½ milion Lei pe sama bisericii și diferitelor ei instituțiuni. Exprimă mulțumita sa dlui senator Alexandru Constantinescu care a donat pentru zidirea unui internat pe lângă gimnaziul nostru din Brad suma de 50'000 Lei iar prin Domnia sa s'a adunat spre acest scop alte 270'000 la oaltă 320'000 Lei. Asemenea se exprimă mulțumită institutului «Ardeleana» din Orăștie care la stăruințele președintelui ei Dr. Aurel Vlad a donat pentru zidirea bisericii din Orăștie 400.000 Lei pentru zidirea unei case culturale în Orăștie 50'000 Lei.

Cu privire la rațiocinii s'a decis a se pregăti alt regulament, ținând cont de decisiunile sinodale anterioare.

La ordinea zilei urmează comisiunea verificatoare, care prin raportorul Dr. N. Vecerdea raportează că banca «Lumina» a fuzionat cu «Banca Românească». Se ia act.

Dr. N. Vecerdea în numele comisiei respective cetește actul consistorial referitor la orfelinatul bisericii noastre. Sinodul ia cu multă bucurie spre știre raportul cetit și exprimă mulțumită tuturor autorităților bisericești, militare și civile, cari au făcut și fac contribuțiuni așa de

frumoase și valoroase pentru întreținerea și educația scumpilor copilași primiți în orfelinatul bisericii noastre.

I. P. S. Sa părintele arhiepiscop și mitropolit arată că în nizuințele sale de a câștiga un edificiu potrivit în care să plaseze școala «Andrei Șaguna» i-a dat tot sprijinul și sucursul dl ministru de război Ioan Rășcanu, deci propune și sinodul exprimă mulțumita sa dlui general Rășcanu.

Deputatul Dr. V. Saftu arată că li sunt cunoscute multe drumuri, multe alergări la București ale I. P. S. Sale părintelui mitropolit, până când i-a succedat să câștige edificiul respectiv pe sama trebuințelor noastre, și face propunerea ca și I. P. S. Sale pentru acest serviciu adus bisericii noastre sinodul să-i exprime mulțumită.

Fiind timpul înaintat și anunțându-se ședința proximală pe mâine la ora 9 a. m., ședința se încheie la ora 1 din zi.

Primirea solemnă

Duminecă, la ora 10 și jumătate, Altețele Lor Regale, Prințul Carol și Prințesa Elena, venind din Grecia, au intrat în capitala română în mijlocul unei însuflețiri spontane și sincere.

Orașul era frumos pavoazat cu ghirlande de stejar și brad, steaguri cu culorile naționale române și elene. Poporul capitalei și numeroși provinciali au făcut o entusiastă primire perechei princiare. Cortegiul a străbătut în uralele mulțimei Calea Griviței, Calea Victoriei, str. Carol, Cheiul Dâmboviței până la Mitropolie, unde s'a oficiat un serviciu religios de mitropolii Miron, Pimen și Nicolae, Episcopii Bartolomeu și Visarion. Dela mitropolie cortegiul Regal urmat de cortegiul principelui moștenitor s'a dus la palat.

Au început apoi serbările populare. Muzicele militare au cântat în grădinile și piețele publice. Toate localurile de spectacol au fost deschise gratuit publicului. O enormă afliuență pe străzi.

Serbările au continuat în ziua a doua și a treia.

Ruga dela Mănăstirea Brâncovenească a Sâmbetei de sus

Reînvie vremile bătrâne de mărire ale ortodoxiei noastre, alătura de ranele trecutului îndulcite și ele de podoabele primăverii. Aceste gânduri se vor fi trezit în sufletul marelui mulțimi de creștini ortodocși, cari în ziua sf. mucenic Gheorghe înconjurau cu dragoste evlavioasă ruina venerabilă a Mănăstirii Brâncovenești dela Sâmbăta de sus.

Atâta strălucire nu s'a văzut p'aci decând slăvitul «boer vechiu și domn creștin» Constantin Brâncoveanu, întemeietorul și ctitorul acestei mănăstiri, călcase cu alaiul său domnesc în încântătoarea poiană dela picioarele Carpaților ca să-și statornicească un cuib de retragere pentru fericirea sa familiară și altar de închinare pentru sufletul său hărțuit de grijile domniei.

Nici nu era lucru de toate zilele, când însuși Mitropolitul dreptcredincios al Ardealului Dr. Nicolae Bălan, cu un prinț din strălucitul neam domnesc al Brâncovenilor au venit să se închine ruinei mult grăitoare. La vederea lor, ranele mănăstirii, făcute de tunurile lui Bucow, falmosul general împărătesc care crezuse că prin distrugerea mănăstirilor ortodoxe va putea distruge și credința strămoșească din suflute, sângerează mai tare, povestindu-și suferințele și prin ele pătimirile pentru credință ale neamului nostru din Țara Făgărașului.

Pe pajiștea verde din fața mănăstirii este altarul improvizat. La acest altar înalt Preasfinția Sa, cu asistență numeroasă de 18 preoți, în cântecul ciocărlilor îmbătate de strălucirea bogată din cer și de pe pământ, înconjurat de o mare de oameni în port de sărbătoare în frunte cu vlăstarul domnesc, prințul Brâncoveanu, servește cea mai impunătoare sf. liturghie, pe care a văzut-o aci codrul bătrân. La crimi de bucurie și recunoștință jucau ca diamante prețioase în ochii tinerilor și se rostogoleau cu abundență peste fețele sbărcite de năcazuri ale bătrânilor. Cine ar și putea descrie emoțiunile celor de față, evocate de suvenirile

trecutului, de măreția prezentului și de nădej-dile mari ale viitorului? Sufletul, despre a cărui preț în viața individului și a popoarelor ni-a cuvântat cu avânt înaltul prelat, ni s'a curățit și eterizat, înălțându-se pe razele credinței la cerescul său Creator. Pe zidurile clopotniței pe altarul în ruină și pe locul prestolului, jucău ca flăcări misterioase sufletele acelor minunați călugări, cari din acest locaș dzeesc înfă-riseră credința și îmbogățiseră cultura înaintașilor noștri, cu munca lor.

Iar când înalt Prea Sfințitul în ornate arhieresti scripitoare de bogăția aurului, încunjurat de preoții liturgisitori, a intrat să stropască cu aghiasmă mănăstirea de atâtea ori pângărită de dușmanii credinței noastre, toți sfinții de pe pământ, cu chipurile lor șterse de ploii și sgârăiate de cuțitul impioșilor, cari râvneau la nemurire săpându-și numele obscur pe fețele și corpul lor de asceți, au trăsărit arătându-se o clipă în strălucitoarele lor haine, cum ieșiseră din penelul evlavioșilor pictori domnești și cu aureola razelor de sfinți și de două ori mucenici ai credinței ortodoxe. În tinda mănăstirii înviau pe rând și se desprindeau din tencuiala păreților ctitorii acestei așezări, ca să se plece cucernici acestei clipe sfinte de mult așteptate și să-și îmbrățișeze vlăstarul cu suflet pios, care venise la această ruină să se inspire din nescata lor bunătate și evlavie.

Izvorul vindecător de lângă altar, despre care legenda spune c'ar fi tămăduit multe suferințe trupesti, prin cuvântul și stropirea arhierului s'a prefăcut de astădată în apă vie, în apa vieții, tămăduitoare de suflete, care va răcori și sufletele însetate ale creștinilor binecredincioși din Țara Oltului, întocmai cum ploaia abundentă, ce a urmat în această zi, după sfta slujbă, a răcorit țarinile lor stoarse de uscăciune.

Țara Oltului în această zi a trăit clipe de mare bucurie sufletească, care de astădată vor rămănea și vor rodi în inimi evlavioase.

Nr. 2253—1919 Plen.

Circulară

cătră membrii ordinari și extraordinari al sinodului protopresbiterial ort. român din tractul Geoagiului.

Prin ordinul consistorului arhiepiscopiei din 22 April a. c. Nr. 3259 Plen., fiind încredințat cu îndeplinirea alegerii de protopresbiter în tractul Geoagiului, în temeiul §§-lor 14, 15 și 16 din regulamentul de procedură, prin aceasta convoc *comitetul protopresbiterial* la ședință pe ziua de *Miercuri, 19 Mai (1 Iunie) a. c.* la ora 5 d. a. în cancelaria oficiului protopresbiterial, spre a constata cualificațiunea candidaților și a compune lista de candidare, ear pe ziua următoare, *Joi, 20 Mai (2 Iunie) a. c.* convoc *sinodal protopresbiterial electoral* în locul central *Geoagiu*, anume în sfânta biserică. Serviciul divin se va începe dimineața la ora 9, ear după terminarea aceluia se va deschide ședința sinodului electoral.

Sibiu, 29 April (11 Mai) 1921.

Lazar Triteanu,
asesor consistorial.

Propaganda maghiară

Românul din America scrie: Vin pe rând, trimiși Budapestei în America, unde, într-o sală închiriată de prietini interesați, ori o biserică ascunsă, pot să și țină lungile tirade ticluite de acasă.

Vin toți, nu pentru a cere, în numele unui popor ce suferă, pâne, ci pentru a unelti împotriva popoarelor vecine Ungariei, cari abia au scăpat de robie.

Am urmărit cu răbdare toate aceste zvârcoliri ale trimișilor maghiari. Le-am cetit discursurile, și până acum nu am aflat, în cuvintele nici unuia, cererile cinstite ale muncitorimii sătești ori dela orașe din Ungaria,

Opintele lor se îndreaptă împotriva țării lor cu care Ungaria se învecinează.

Nu ne iartă ei nici dreptul de a fi vecini Ungariei, noi sălbatecii, și n'a rămas insultă pe care să nu ni-o arunce.

Avem însă și noi norocul nostru.

Din când în când, câte o foaie serioasă, sătulă de hămăituri canalelor trimise aici de

stăpânitorii din Budapesta, apare câte o descriere a celor ce se petrec la ei acasă, ori descoperire o nouă uneltire a maghiarilor contra păcii Europei. Și atunci, ca prin farmec amuțesc jăvarele, pentru ca după o pauză, să-și înceapă din nou urlul. Pe când poporul american vrea să se facă înțeles, cu acea finețe care îl caracterizează, că e sătul de basme și că ar vrea să fie lăsat să-și vadă de nevoile lui, propagandiștii maghiari stăruiesc mereu în povestea unor provincii care pe drept n'au fost nici odată ale ungurilor.

Unul dintre propagandiștii maghiari, sosiți de curând la Jounstown, este un oarecare Dr. E. R. Gavril Csiki din Cluj, venit la America din Decembrie cu misiune d'a ne ponegri.

Cuvântare

— La sfîntirea unui clopot* —

Sfântă și smerită biserică a lui Dumnezeu, de unde atîta podoabă pe pîreții tăi astăzi? De unde atîtea flori și verdeață, când afara joljul alb de zăpadă acopere natura? Cum au răsărit deodată atîtea steaguri, vestitoare de bucuria biruinței? De unde atîta veselie pe fețele voastre ale tuturor, iubiților?

Toate acestea ne spun, că sfînta noastră biserică a primit azi în cununa podoabelor sale o peatră nestimată, s'a încununat cu o podoabă nouă și de mult preț.

O, clopotule! când te vedem sfîntit și strălucind înaintea noastră, te întrebăm de unde ai venit? Și te mai întrebăm: Spune nouă unde este soțul tău, în locul căruia ai venit?

Și clopotul pare că răspunde gândului nostru care își aduce aminte de ziua tristă din 28/VIII 1916.

În acel an, când fronturile împăraților bătași dela apus și dela răsărit stăteau în cumpănă, când tunurile se împuținaseră, ear magazinele de gloanțe se goliseră, când minele pămîntului nu mai dădeau metale omorătoare de oameni fiind lucrătorii în linia de foc, atunci un gând năpraznic răsări din sfaturile celor puternici.

Și-au adus aminte, că românul mai are ceva bun: are multe biserici cu multe clopote. Ce material de tunuri și de clopote, zimbeau îngâmfații!

Potop de comisii năvăliră prin sărmanele sate. Pătrunseră prin biserici, urcară turnurile și aleseră ce le era pe plac.

Așa și aici la noi, iubiții mei, în ziua numită o comisie de militari urcă treptele turnului și alege ce a fost mai bun, alege clopotul cel mare.

Ca o svîrcolire, clopotul cu glas de moarte răsună încă odată ultima oară, cu glasul său prelungit. S'adună mic și mare în jurul bisericii, pare că vrînd să mîntue prada scumpă, — dar înzadar!

Ostașul descață clopotul, prinde prada și o răstoarnă din vârful turnului în adîncime...

Și a trecut vremea... Și eată s'a împlinit scriptura ce zice:

«Pogorât-a pe cei puternici de pe scaun, și a înălțat de cei smeriți; pe cei flămânzi i-a umplut de bunătați, și pe cei bogați i-a scos afară în deșert».

Astăzi, văzînd rînduirea popoarelor în Europa, uimiți strigăm și noi cu psalmistul:

«Mare ești, Doamne, și minunate sînt lucrurile Tale și nici un cuvînt nu este destul spre lauda minunilor Tale».

Aceasta ai vrea să ni le spui tu nouă, clopot al bisericii! Pentru tine am ridicat azi steag de biruință, ne-am încununat cu flori, ne-am adunat cu mic cu mare, să dăm mîrire și mulțumire Tatălui îndurătorilor.

Și acum «clopot sfîntit», urcă cu îndrăzneală treptele și scările turnului, care cu nerăbdare te așteaptă, și cuprinde locul ce ți se cuvine, al înaintașului tău, care abia 45 de ani a sunat peste satul acesta. Și îți dăm binecuvîntarea Domnului, ca sute de ani să vestești mîrirea lui Dumnezeu.

Ear când din înălțimea ta vei vedea, că pe întinsul cerului se grămădesc norii negri,

* Rostită la 30/I 1921 în comuna Cacova (Sebeșul-săseș).

vestitori de furtună și primejdii ce amenință rodurile câmpului, grînele aurii și vițele încărcate, când vei vedea inimile ghemuite de frică ale poporului, atunci lasă să răsun glasul tău spre cer, să taie văzduhul, să risipească norii și să cheme earăși razele binecuvîntate ale soarelui, să veselească fața pămîntului și să încălzească inima poporului.

Și earăși, când vre-unul din iubiții noștri părăsește lumea aceasta și se coboară în mormînt, petrece cu glasul tău duios sufletul lui, să poată sbura la lăcașul veșniciei în ceruri.

Și când va fi vremea de praznic al Învierii, sau al Duminecii, ori al altor sărbători, lasă să răsun glasul tău dela un capăt la altul al acestei văi, cheamă pe toți la închinare și la rugă, oprește pe drumeți în calea lor și spune tuturor că poruncă este din veac: «Șase zile sînt în care se cade să lucrați, ear nu în ziua Sîmbetei, care este Dumineca» (Luca, C. XIII.) În șase zile găta lucrurile tale, ear în ziua a șaptea odihnește-te și roagă-te.

Și acum, iubiților, cu cuviință este să ne aducem aminte, în mijlocul bucuriei, și de acei frați cari ni-au pregătit nouă aceasta zi aleasă de praznic. Dar mai întâi să ne întoarcem cu inima către părintele din ceruri, Lui să-i aducem mulțumire, că după năpăstuirile răboiului a înmulțit rodurile câmpului și a umplut jîtnițele de bunătați, pungile de talanți și iniile de vîpaia dragostei creștinești: Ție îți mulțumim, Doamne, și ne rugăm ție, Dumnezeului nostru!

După aceea să ne aducem aminte de acei fruntași ai noștri, cari cu inima aprinsă de dragostea bisericii lui Hristos, ziua și noaptea au cugetat la această sftă podoabă și n'au dat ochilor dormitare, nici picioarelor odihnă, până nu au văzut visul lor cu ochii și truda lor întrupată.

Aceștia sînt următorii..., pe care-i rog să primească mulțumirile poporului întreg pentru jertfa și pilda lor.

În urmă mulțumesc vouă tuturor, cari din darul vostru ați contribuit, fiecare după puterea sa, ca să umpleți de lucire această podoabă din cununa bisericii Domnului.

Și acum, Părinte, preabunule, primește dela noi acest dar ca «Ale tale dintru ale tale». Ție să aducem mîrire, totdeauna acum și în vecii vecilor. Amin!

Pr. Nicolae Cărpinișan

Știrile zilei

Sinodul arhidiecezan după o activitate intensă de 5 zile, Joi seara la ora 6 p. m., în cea mai bună armonie și bună înțelegere, și-a terminat lucrările. Raport detaliat vom aduce în Nr. proxim al ziarului nostru.

Conferențele «Asociațiunii». Conferența anunțată pe Duminecă (15 Mai a. c. la ora 6 d. a.) în sala festivă a Asociației de dl **Maier Luculescu** cu subiectul: «**Altă creștere. Școala muncii**» nu va mai avea loc, întrucît ofițerul e mutat din garnizoana Sibiu. Se anunță însă pe aceeași zi, și în aceeași sală, la ora 9 seara, conferența d lui **Vasile Stoica**: «**Propaganda antiromânească a Ungurilor în streinătate**», pe care d-sa, ca unul care a luptat atît de mult în streinătate pentru cauza românească, o cunoaște atît de bine. Dată fiind însemnăratea acestei conferințe, publicul e rugat să asiste în număr cît mai mare.

Post. Comitetul Fondului Gheorghe Lazăr, publică concurs pentru complinirea unui post de **econom la Casa Învățătorilor din Cluj**. Reflectanții pot fi învățători în funcțiune. După alegere, cel ales va fi detașat de către Ministerul Instrucțiunii Secretariatul general din Cluj, cu toate drepturile câștigate. Va beneficia în Casa Învățătorilor de întreagă întreținere. Petițiile se vor înainta, până la 25 Mai 1921 către Comitetul Fondului Gheorghe Lazăr, Cluj, Casa Învățătorilor.

Anunț. În conformitate cu ord. M. R. Serv. Pers. Nr. 4924 din 29 IV 1921 se aduce la cunoștință ofițerilor de rezervă, că Direcțiunea Generală C. F. R. avînd trebuință de personalul necesar controlului în trenuri și în gări, angajază ofițeri de rezervă de la gradul de Căpitan în sus, cu contract provizoriu, pentru func-

țiunea de **controlori de mișcare**, iar cei proveniți din intendință sau administrație ca **controlori comerciali**, plătiindu-le o dinruă de 60—80 lei pe zi după regiuni unde vor face serviciul și după gradul respectiv. Acei ce doresc a se angaja, pot adresa cererile lor în scris: Direcțiunii Generale a C. F. R. Calea Victoriei Nr. 124 București.

Cercul de Recrutare Sibiu.

Deschidere de băi. Băile de stat din **Ocna Sibiului** se deschid Duminecă, în 15 Mai, cu solemnitățile obișnuite.

Cinema Apollo, Piața Herman, Sibiu. În 14 Mai: Taina zeiței Osiris, istorie egipteană. În 15 și 16 Mai: Căsătoria din interes, dramă. În 17 și 18 Mai: Testamentul misterios, dramă. În 19 și 20 Mai: Cura de stridii, a doua oară.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Rodica

povestire din război

de

Constanța Hodoș

— în prețul original de **Lei 8-50** —

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu

Cîntece pentru voce și piano

de

Emil Monția

Caetul IV:

15. Singur și robit de jale, poezia de St. O. Iosif.
16. Dorobanțul, poezia de G. Coșbuc.
17. Nemurirea e un vis, poezia de Algeorge.
18. Cobzarul, poezia de St. O. Iosif.
19. Cîntec de leagăn, poezia de I. U. Soricu.

Prețul **Lei 10—**, plus porto postal **Lei 2—**

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
Bilet de admonierea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificării.
Matricole școlare.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Censurat de: G. Poponea